

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 59P/53/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1221203101
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Novotná
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2021:1221203101.3

Uznesenie

Okresný súd Bratislava II vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: S. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov - matky: O.Í. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. X, W., t.č. bytom Q. XX, W., korešpondenčná adresa: M. N. XX, U., a otca: G. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q.Á. XX, W., t. č. ÚVV W., I. X, W., o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd n a r i a ď u j e neodkladné opatrenie nasledovného znenia:

I. Otec je povinný predbežne platiť výživné na maloletého: S. E., nar. XX.XX.XXXX v sume 80,- eur mesačne, do 15-teho dňa v mesiaci, vopred k rukám matky, počnúc vykonateľnosťou tohto rozhodnutia.

II. Súd zakazuje styk maloletého: S. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky s otcom: G. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q.Á. XX, W., t. č. ÚVV W..

III. Vo zvyšnej časti súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka sa návrhom, doručeným tunajšiemu súdu dňa 03.06.2021, domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd zveril maloleté deti O. E., nar. XX.XX.XXXX, X. E., nar. XX.XX.XXXX a S. E., nar. XX.XX.XXXX do jej osobnej starostlivosti, otcovi uložil povinnosť platiť výživné na každé maloleté dieťa vo výške 200,- EUR mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Zároveň žiadala zakázať styk otca s maloletými deťmi až do rozhodnutia vo veci samej.

2. Svoj návrh odôvodnila predovšetkým zabezpečením osobnej starostlivosti o maloleté dieťa a jeho potreby. Jej vzťah s otcom maloletého trvá cca 12 rokov. Bol sprevádzaný častými konfliktami, rozchodmi a opätovnými návratmi. Otec maloletého ju opakovane podvádzal, avšak jej city k nemu boli silné a vo vzťahu napriek tomu zostávala. Zvykol chodiť v noci von, nedvíhal jej telefón, preto vznikali hádky, ktoré vyústili do bitky. Po prvom násilnom incidente podala oznámenie na políciu. Za fyzické napadnutie bol väzobne stíhaný po dobu 6 mesiacov. Po prepustení z väzby sa incidenty opakovali, v dôsledku čoho sa odsťahovala k svojej matke do S.. V tom čase bola tehotná, u matky žila až do pôrodu dvojčiek X. a O.. Po ich narodení sa pokúsili žiť spolu. Spočiatku bolo spolužitie harmonické, mali veľa práce so starostlivosťou o obe deti. Príležitostne chodila na viacdňové návštevy k matke. Počas týchto dní sa otec maloletého stretával s inými ženami, čo zistila až po jeho hospitalizácii na psychiatrickom oddelení po užití pervitínu s prostitútkou. V roku 2020 podala na neho trestné oznámenie, nakoľko on nechcel prijať fakt, že chcela vzťah ukončiť. Vyhrážal sa je smrťou, pľul na ňu, vyhrážal sa jej, že deti dostane do svojej starostlivosti. V auguste 2020 navštívila Poradenské centrum A., ktoré pracuje s obeťami domáceho násillia, v snahe ukončiť vzťah a odsťahovať sa aj s deťmi k svojej matke do S.. Zistila, že je opäť tehotná a preto sa pokúsili o párovú terapiu. Počas druhého tehotenstva boli stále prítomné konflikty, zväčša

kvôli nepodstatným maličkostiam. Dňa XX.XX.XXXX sa im narodilo tretie dieťa S.. Pôrod bol náročný, trval 2 dni, musela dostať aj transfúziu krvi, aby sa mohla vrátiť do domáceho prostredia. Starostlivosť o dvojčiky počas pobytu matky v nemocnici zabezpečoval otec so svojim otcom. Po návrate z nemocnice otec na matku verbálne útočil, obviňoval ju, že je "neschopná mater" a že keď sa nevládze starať o deti, má odovzdať materskú a ísť pracovať. Tieto reakcie boli dôsledkom matkiných žiadostí o pomoc so starostlivosťou o staršie dve deti, nakoľko sa po pôrode cítila vyčerpaná. Otec poukazoval na to, že on je celý deň v robote (prevádzkuje pneuservis) a úlohou matky je len variť a starať sa o deti. Obviňoval ju z toho, že mu rozkazuje, označoval ju ako "Hitlera" alebo "fašistu". Otec bol z domácej situácie nervózny, očakával od starších synov, že budú chodiť spať najneskôr o 19:30, pričom zvyčajný čas ich večerného spania bol o 30-60 minút neskôr. K poslednej násilnej situácii došlo niekoľko dní po návrate z pôrodnice. Krátko pred odchodom do pôrodnice sa objavili u syna X. problémy so svrbením v uchu. Jeho zdravotný stav bol po návrate matky z nemocnice ešte horší, preto ho objednala na vyšetrenie na ORL a požiadala otca, aby vyšetrenie so synom absolvoval on. Otec na vyšetrenie nechcel ísť z dôvodu, že o termíne nevedel vopred a má prácu. Návštevu u lekára so synom absolvovala nakoniec matka sama, pričom ostatné deti vtedy strážil dedo. Po návrate z vyšetrenia ju otec žiadal o vrátenie kľúčov od jej auta. Kľúče mu odmietla dať, načo jej otec vytrhol kabelku a vysypal jej obsah. Nasledujúci deň prebehol v relatívnom pokoji. Atmosféra sa vyhrotila až ďalší deň ráno. Syn X. plakal, preto ho matka išla utíšiť. Po návrate do postele požiadala otca, aby jej uvoľnil miesto a vrátil jej perinu. Označoval ju za "Hitlera", ktorý mu rozkazuje. Napätá atmosféra sa stupňovala, otec jej s ničím nepomáhal, verbálne ju urážal. Starší synovia neboli schopní v tejto ťaživej situácii raňajkovať. Otec zjedol matkine raňajky, nadával jej do "Hitlerov", že si nič iné nezaslúži. Matka vybehla na terasu, kde začala kričať. Dovelkol ju dovnútra za vlasy a začal ju biť a šliapať po hlave. Deti začali kričať, čo ho na čas zastavilo. Keď sa deti upokojili, išli sa hrať s otcom na poschodie domu. Otec chodil dole, šliapal matke po hlave, nadával a hovoril, ako ju zabije. Toto sa opakovalo cca do 16:00 hod, kedy chcel, aby zavolala jeho otcovi, ktorý zobral dvoch starších synov von. V priebehu dňa matku opakovane kontaktovala jej setra, matka však na správy ani telefonáty nemohla reagovať, pretože jej telefón mal otec. Až neskôr večer sa matke podarilo spojiť so sestrou, ktorá prišla a privolala policajnú hliadku. Matku spolu s novonarodeným dieťaťom odviezli do nemocnice, kde po vyšetrení zistili, že má puknutú lebku, pomliaždené ucho a na hlave známky po opakovaných úderoch. Otca maloletého umiestnili do CPZ a následne do väzby. Z vyšetrenia krvi bolo zistené, že požil extázu. Polícia nariadila otcovi maloletého 10-dňové vykázanie z obydlija. Otec maloletého bol v minulosti pred začatím spoločného vzťahu odsúdený na výkon trestu odňatia slobody na dva roky za predaj drog. Počas spoločného vzťahu bol trikrát hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení v nemocnici na Y. ulici, z toho jedenkrát po použití pervitínu. Matka ďalej uviedla, že poberá rodičovský príspevok s rodinným prídavkami vo výške 523,60 eur a prenajíma byt v sume 530,- eur. Otec maloletého prevádzkuje pneuservis v W.. Mesačné výdavky na maloletého S. vyčíslila vo výške 145,-eur, z toho: oblečenie 50,- eur, hygiena 60,- eur, doprava 20,- eur, hračky 15,- eur. Svoje mesačné výdavky vyčíslila v sume 630,- eur.

3. Uznesením Okresného súdu Bratislava II č.k. 59P/53/2021-25 zo dňa 11.06.2021 bol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v časti týkajúcej sa maloletých detí O. E., nar. XX.XX.XXXX a X. E., nar. XX.XX.XXXX vylúčený zo spisu sp. zn. 59P/53/2021 na samostatné konanie a následne vedený pod novou sp. zn. 59P/56/2021.

4. Zo zápisnice o vylúčení svedka (matky maloletého dieťaťa) zo dňa 17.05.2021 súd zistil, že matka maloletého vypovedala vo veci začatého trestného stíhania pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby. Uviedla, že s G. E. žije viac ako desať rokov v spoločnej domácnosti. Keď bola tehotná s dvojčikami musela od neho odísť k matke, lebo bol agresívny a nedalo sa to s ním vydržať. Celé to trvá od roku 2011, pričom ju za celé toto obdobie psychicky aj fyzicky týra, bije, šticuje za vlasy, pľuje do tváre a močí na nej. Dlhodobo jej zakazoval styk s matkou, so sestrou, s kamarátkami, taktiež jej rozkazoval, kedy má dať deťom najesť, umyť ich, hrať sa s nimi, dávať ich spať. Pokiaľ ho neposlúchla, tak ju fyzicky napádal, pričom k fyzickým útokom zo strany otca maloletého dochádzalo zhruba dvakrát do mesiaca a k psychickému týraniu dochádzalo neustále počas posledných desiatich rokov so stúpajúcou tendenciou. Taktiež ju pred maloletými deťmi nazýval "Hitlerka", "Fašistka", deti nabádal, aby ju volali "Hitler", pľuval jej do tváre s tým, že keď mu oponovala, aby ju deti takto nenazývali, tak ju pod vplyvom omamných látok fyzicky napadol.

5. Z lekárskej správy z ošetrenia (č.l. 19) zo dňa 17.05.2021 súd zistil, že P. O. M., nar. XX.XX.XXXX utrpela povrchové poranenia vlasatej kože hlavy, poranenia ľavej ušnice s drobnými hematómami a čerstvú fraktúru lebky, následkom čoho bola hospitalizovaná.

6. Z výpisu zdravotnej dokumentácie zo dňa 08.07.2021 vyžadanej tunajším súdom vyplýva, že G. E. bol v minulosti 5 krát hospitalizovaný na Psychiatrickej klinike J., A. X.. I. Y. P. Q. W.. Pri poslednej

hospitalizácii v roku 2019 bola v toxikologickom vyšetrení moču potvrdená pozitivita amfetamínov a metamfetamínov.

7. Uznesením Okresného súdu Bratislava II zo dňa 19.05.2021 č.k. 4Tp/62/2021-10 súd vzal dňa 16.05.2021 na návrh prokurátora, otca maloletého G. E., nar. XX.XX.XXXX do väzby, ktorá sa vykonáva v Ústave na výkon väzby v Bratislave, ktorá t. č. trvá.

8. Okresný súd Topoľčany rozsudkom č. k. 9P/67/2020 zo dňa 2.7.2020 schválil rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej boli maloleté deti O.A. E. nar. XX.X.XXXX a X. E. nar. XX.X.XXXX zverené do osobnej starostlivosti matky. Obaja rodičia sú oprávnení maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý kalendárny týždeň od piatku od 11.00 hod. do nedele do 16.00 hod. za prítomnosti matky v mieste bydliska otca. Otec sa zaviazal platiť výživné na maloletého O. vo výške 100,- Eur mesačne a na maloletého X. vo výške 100,- Eur mesačne s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku, vždy do 15 dňa v mesiaci k rukám matky.

9. Na tunajšom súde sa aktuálne vedie pod sp. zn. 59P/52/2021 konanie vo veci samej o návrhu otca na schválenie dohody rodičov o zmene úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom: O. E., nar. XX.X.XXXX a X. E., nar. XX.X.XXXX. Toto konanie zatiaľ nie je právoplatne skončené.

10. Podľa § 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej ako "CMP"), podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

11. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

13. Podľa § 326 ods. 1 C.s.p., v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

14. Podľa § 331 ods. 1 C.s.p., návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie súd ostatným stranám nedoručuje, uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak nim bolo neodkladné opatrenie nariadené.

15. Podľa § 366 C.m.p. neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

16. Podľa ust. § 367 ods. 1 C.m.p. neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

17. Súd pri rozhodovaní o úprave rodičovských práv a povinností pred začatím konania alebo po jeho začatí v prvom rade prihliada na záujem maloletého dieťaťa. Podľa Civilného mimosporového poriadku ako prostriedok na ochranu záujmu maloletých slúži práve inštitút neodkladného opatrenia. Základnou podmienkou na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle Civilného sporového poriadku je, aby účastník osvedčil uplatňovaný nárok a preukázal potrebu neodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania, ktorá nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie, ale v prípade konania starostlivosti súdu o maloletých aj z existencie záujmu maloletého dieťaťa. Naliehavosť potreby úpravy pomerov neodkladným opatrením v týchto konaniach ustupuje záujmu maloletého dieťaťa. A teda, ak je nariadenie neodkladného opatrenia v záujme maloletého dieťaťa, nemusí byť nevyhnutne súčasne splnená aj podmienka naliehavosti potreby úpravy pomerov. Uvedené mal na myslí aj zákonodarca v Civilnom mimosporovom poriadku nakoľko pri nariaďovaní neodkladného opatrenia v týchto konaniach nie je potrebné odôvodňovať nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, postačuje odôvodnenie záujmu maloletého dieťaťa. Zároveň súd pred samotným nariadením neodkladného opatrenia nezisťuje všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie, nakoľko sa jedná o predbežnú úpravu práv a povinností, ktorá nevyžaduje zdĺhavé dokazovanie a konanie. Preto sú pre súd podstatné listinné dôkazy predložené spolu s návrhom ako aj samotný návrh, z ktorého súd vychádza.

18. Neodkladné opatrenie má mať výnimočný charakter a súd ním môže uložiť povinnosť, nie priznať právo. Neodkladným opatrením môže súd z hľadiska riadnej výchovy dieťaťa nariadiť povinnosť odovzdať dieťa do starostlivosti druhého rodiča alebo do starostlivosti toho, koho označí súd a môže tiež zveriť dieťa do starostlivosti fyzickej alebo právnickej osoby, ak sa dieťa ocitlo bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie, alebo priaznivý vývoj ohrozený alebo narušený. Súd nemôže neodkladným opatrením rozhodnúť o zverení dieťaťa na čas do skončenia konania do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, ale môže rozhodnúť o tom, že jeden z rodičov je povinný odovzdať dieťa

druhému rodičovi, ak sú pre takéto rozhodnutie splnené zákonné podmienky, čím prakticky dochádza k rozhodnutiu o tom, komu bude dieťa na čas do skončenia konania zverené.

19. S poukazom na citované zákonné ustanovenia a vyhodnotiac zistené skutočnosti, súd dospel k záveru, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný čiastočne. Z podaného návrhu vyplýva, že vzťahy medzi rodičmi sú vážne narušené, dokonca tak, že matka po poslednom fyzickom útoku otca opustila spoločnú domácnosť a spolu s dvojčatami X. a O. a maloletým S. sa presťahovala k svojej matke do S.. Otec maloletých detí je t.č. vo väzbe na I. J. Q. W. pre zločin týrania blízkej osoby. Zároveň je otec maloletého trestne stíhaný pre prečin nebezpečného vyhrážania, pričom uvedeného konania sa mal dopustiť voči matke. Na základe skutočností uvádzaných matkou, je súd toho názoru, že nie je dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia v časti o zverenie maloletého Tea do osobnej starostlivosti matky, ktoré by potvrdzovalo a duplikovalo už existujúci stav.

20. Charakteristickým znakom neodkladného opatrenia podľa § 366 CSP je rozsah výživného, ktorý sa zásadne odlišuje od jeho rozsahu v konečnom rozhodnutí. Výživné sa určuje v nevyhnutnej miere, a je určené len na uspokojovanie základných životných potrieb oprávneného, pričom nie je rozhodujúce, že povinný je schopný platiť výživné aj vo väčšom rozsahu. Matka žiadala upraviť vyživovaciu povinnosť na maloletého S., nar. XX.XX.XXXX sumou 200,- eur mesačne, a to vždy do 15 dňa v mesiaci vopred k rukám matky. V posudzovanom prípade prihliadnuc na hore uvedené zásady, mal súd preukázanú existenciu potreby dočasnej úpravy týkajúcej sa plnenia vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu a považoval za primeranú výšku výživného na maloletého S., nar. XX.XX.XXXX v sume 80,- eur mesačne, počnúc vykonateľnosťou tohto rozhodnutia, majúc za to, že sa jedná o sumu primeranú potrebám maloletého dieťaťa a ktorá odzrkadľuje nevyhnutnú mieru, ktorou je otec povinný podieľať sa na výžive svojho dieťaťa. Otec si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu neplní, ani inak nezabezpečuje starostlivosť o dieťa. Od 16.05.2021 je vo väzbe a nemá príjem. Súd poukazuje na to, že ide iba o dočasnú úpravu výživného určenú v súlade s § 366 CMP v nevyhnutnej miere.

21. Podľa vyjadrenia matky, otec mal viackrát problémy s užívaním návykových látok. V minulosti bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 2T 85/2021 zo dňa 11.01.2013 pre prečin nebezpečného vyhrážania, ktorého sa mal dopustiť voči matke. Otec má 11 záznamov v evidencii priestupkov, v jednom prípade sa dopustil priestupku proti občianskemu spolunažívaniu voči Q. M.. Z uvedeného vyplýva, že otec maloletého sa voči matke, prípadne členom jej rodiny správal násilne aj v minulosti. V záujme maloletého dieťaťa je, aby vyrastalo v stabilnej atmosfére pokoja, harmónie, porozumenia a lásky a aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju. Otec maloletého sa správal k matke agresívne, vyhrážal sa jej, že ju zabije. Jeho posledný fyzický útok na matku si vyžiadala jej hospitalizáciu, pričom matka utrpela prasklinu lebečnej kosti v oblasti záhlavia, otras mozgu a pomliaždenie hlavy oblasti spánkovej, temennej - záhlavovej kosti vľavo, pomliaždenie v oblasti ušnice vľavo. Navyše pri poslednom útoku z vyšetrenia krvi bolo zistené, že požil extázu. Hoci z obsahu návrhu vyplýva, že fyzické útoky otca smerovali len voči matke maloletého, je tu dôvodná obava, kedy otec svoje nekontrolovateľné správanie umocnené vplyvom návykových látok môže nasmerovať aj voči maloletému. V súčasnej dobe má súd teda za to, že je potrebné dočasne odizolovať dieťa od svojho otca. Uvedené opatrenie je nariadené najmä v záujme maloletého dieťaťa a ochrany jeho zdravia.

22. Súd zhodnotil vykonané dôkazy a dospel k záveru, že návrh matky maloletého na zákaz styku s otcom je dôvodný, vzhľadom k závažnosti činnosti páchanej otcom, opakovaným rizikovým situáciám, pri ktorých musela zasahovať polícia. Vzhľadom na tieto skutočnosti, súd styk maloletého s otcom dočasne zakázal. Súčasná situácia vyvoláva nevyhnutnosť a naliehavosť potreby zabezpečiť ochranu práv a právom chránených záujmov maloletého. Zákon pri zákaze styku má na mysli len dočasné obmedzenie styku rodiča s dieťaťom, pričom z uvedeného vždy vyplýva požiadavka - vytváranie predpokladov pre to, aby takýto kontakt mohol byť perspektívne obnovený.

23. Súd dáva matke do pozornosti možnosť podať návrh na úpravu práv a povinností k maloletému S., nar. XX.XX.XXXX.

24. Toto uznesenie o neodkladnom opatrení je vykonateľné dňom jeho vyhotovenia (§ 367 Civilného mimosporového poriadku).

25. O trovách konania rozhodol súd podľa ust. § 52 CMP.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresnom súde Bratislava II, písomne, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.